

2075/1

הכנסת השמינית

מושב שלישי

פרוטוקול מס' 202

מישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה
מיום ו' י"א תמוז תשל"ו 9.7.76 שעה 8.30

נכח:

חברי הועדה: י. ארידור - יו"ר

- י. בארי
- א. גיבלבר
- א. ורדיגר
- א. יריב
- ב. מואב
- ד. קורן
- ב.צ. קשת
- י. תמיר

מזכיר הועדה: י. ברזאני

ר ש מ ה: א. גוטמן

- סדר היום: (1) הפעלתם של חופי רחצה מזוהמים בכיוב בתל-אביב ובבת-ים
הצעה לסד"ה של ח"כ ב.מואב
- (2) המצב במועצה המקומית מעלות

(נקרא ק"מ 19.7.76)

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. ארידור:

אני רוצה לקדם בברכה את ח"כ י. ארידור,
שחזר משליחות, והוא בודאי ימסור דברים

י. תמיר:

על פעילות האביסט.

אני רוצה לאמר לח"כ ב.צ. קשת, שהוא עשה
עבודה מצוינת, כמ"מ היו"ר, מתוך הכנת החומר והגשתו, ודיקדק בנוהל
הישיבות. הוא התעמק בחומר כדי להציגו בצורה נאותה.

אני מצטרף לברכות ולדברים שנאמרו לח"כ
ארידור ולח"כ ב.צ. קשת.

א. גיבלבר:

ב. מואב:
נציג משרד הפנסים, באחת הישיבות, נתן
מחמאות לכל הוועדה הזאת, אשר אמנם רובה
ככלה מורכבת מאנשי האופוזיציה, אך הממשלה ומשרד הפנים משתפים אתה
פעולה בצורה יוצאת מהכלל.

אני מודה לברכות. אני ארצה למסור כמה
רשמים מהאביסט, ואעשה זאת הדיון בנושאים

היו"ר י. ארידור:

העומדים על סדר היום.

קיבלנו מכתב ממרכז השלטון המקומי, בו
מודיעים לנו שיתקיים כנס ראשי ישובים קטנים ב-27 ליולי, ובכנס
ישתתפו כ-25 ראשי מועצות מהישובים הקטנים בארץ. חברי ועדת הפנים
מוזמנים לכנס הזה.

ב.צ. קשת:
אני מציע לפנות רשמית ולאמר שהנושא מעניין,
וחברי הוועדה הביעו רצונם להשתתף, ואם
קיימת אפשרות לדחות את הכנס לשבוע ימים כי אז ישתתפו חברי הוועדה
בכנס.

אענה על המכתב כפי שמציע ח"כ קשת.

היו"ר י. ארידור:

1. הפעלתם של חופי רחצה מזוהמים כבירוב בתל-אביב וכבת-ים
הצעה לסה"י של ח"כ ב. מואב

היו"ר י. ארידור:
בישיבה הקודמת, אשר דנה בנושא זה. החלט
להעביר את ענין הזיהום לוועדת-משנה בראשות
ח"כ י. תמיר. אנו נדון רק בנושא של סגירת החופים, ללא קשר לפתרון
בעית הזיהום והבירוב. ז"א, על סדר היום מה תהיה עמדת הוועדה לגבי
סגירת החופים; האם להמליץ על סגירת חופים מזוהמים לרחצה טוטאלית,
ז"א גם להוציא את המצילים, או מתוך חשש שימותו יותר אנשים מטביעה
מאשר מחידקים - נביע את מורת-הרוח מהמצב, אבל לא נקרא להוציא את
המצילים מהחופים.

י. תמיר:
אני מציע, שאנו נקבל החלטה, לאור הדיונים
שהיו, ושמיעת עדויות מנציגי משרד הממשלה,
וראשי עיריות. אני מציע, שנקבל החלטה, שוועדת הפנים ממליצה לכוונן
גוף מתאם, מרכב מנציגי משרד הפנים, נציגי משרד הבריאות ונציגי
הרשויות המקומיות הנוגעות בדבר, והגוף הזה יחליט על
סגירת חופים, איזה חופים ייסגרו ובאיזה נס בות ובאיזה תנאים.

החלוקה של הסמכויות בין משרד הפנים ומשרד
הבריאות אינה ברורה; מפרסמים דברים בלי להתקשר עם הרשות המקומית
ובלי לדאוג שממצאי משרד הבריאות יהיו תואמים את הנתונים
האוקיונוגרפיים, ואז ביום מסוים הזיהום הוא כזה וביום אחר הזיהום
הוא שונה, והענין מסובך למדי.

ועדת כנסת אינה יכולה להכנס להחלטת חותכות בענין זה בגלל חוסר יכולת אובייקטיבית לקבוע דברים בתנאים כאלה. אני חושב, שהמלצה שאני מציע, היא הטובה ביותר בסוגיה הזאת.

אני מציע: הוועדה מחליטה להמליץ בפני הממשלה לכדין גוף משותף, מיוחד, לצורך שמירת חופי הרחצה וקביעת תקינות השימוש בהם. הגוף יהיה מרכב מנציגי משרד הבריאות, משרד הפנים והרשויות הנוגעות בדבר. רק הגוף הזה יהיה מוסמך להחליט על סגירת חופים בעת הצורך.

ב. מואב : אני אציע את הצעתי ואתנגד התנגדות מוחלטת להצעת ח"כ תמיר. כאן לא מדובר על הסרת מצילים, כי הרשויות המקומיות הסירו אותם מהחוף. יש שלטים - שאינם מודיעים על סכנה בריאותית בחוף. בחלק מסוים, העדויות המצילים והשלטים המודיעים על סכנה בריאותית, מורידים את הסכנה של כניסה לחופים.

אני מציע לסגור את החופים בצורה יותר טובה, גם במקום שאין שם מצילים, למשל בתל-ברוך, צריך להעמיד שם שלטים הרבה יותר בולטים לעין, להעמיד אותם בכניסה, על הכביש, בכניסה לתל-ברוך וליד הקאנטרי-קלב; ולהודיע שהכניסה היא ק"מ אחד יותר צפונה. בשבת האחרונה היו כ-3,000 מתרחצים ללא מציל.

אני מציע לסגור הרמטית. קל מאד לסגור את הכביש אל החוף; פשוט מפנים את האנשים ק"מ אחד צפונה. שום ועדה לא תחליט אם יש חיידקי קולי או לא. זאת יכול להחליט רק משרד הבריאות. יש רשות האחראית על כך וזה משרד הבריאות. כל זמן שאנו נותנים אמון בממצאי משרד הבריאות - אנחנו צריכים לקבל את הממצאים שהם.

נשאר חוף אחד, שהוא מזוהם על פי ממצאי משרד הבריאות, ויש בו מציל, ויש שם רחצה, וזה חוף הריבירה בבת-ים. אני מציע, שינהגו לגבי חוף הריבירה בבת-ים כמו לגבי חוף תל-אביב. אני מציע לעשות את הסגירה בצורה יותר בולטת ורצינית, ולפקח על הביצוע וגם לפנות למשרד הבריאות.

כל הביוב של בת-ים הוזרם דרך צינור הביוב לראשון לציון. לפי כל הרמזים שהיו כאן, הזיהום בבת-ים נובע מאי-החזקה תקינה של משאבת הביוב בבת-ים. זה דבר שמעיריה צריכה לדאוג לו.

אני מבקש, נוסף למסקנות חד-משמעיות בנושא סגירת החופים, הקימים גם בבת-ים, שאותם הורה לסגור משרד הבריאות, אני מציע שנחליט להטיל על משרד הבריאות לעשות בדיקות יום-יומיות ולאחר את מקורות הזיהום בבת-ים.

בתל-אביב יש מוצאי ביוב ליד רח' טרומפלדור ואלנבי.

אני מבין, שניתן תוך זמן קצר לשפר את החופים כדי לפתוח אותם שנית לרחצה עוד בקיץ זה.

ב.צ.קשת : לפנינו השאלה האם אנו עומדים מאחורי ההוראה של משרד הפנים לסגור חופים, או לא. זה על פי הצעת ח"כ ב.מואב, הטוען שאם משרד הבריאות אומר משהו למשרד הפנים, ומשרד הפנים מוריד הוראה לרשות המקומית - השאלה האם על הרשות המקומית להשמע לזאת או לא. זה העיקר. על זה צריך לתת תשובה.

לדעתי, התשובה המידית צריכה להיות לפי החוק, ויש חוק שלפיו יש לנהוג. מצד שני, הצעת ח"כ תמיר מאד הגיונית. מה שאומר ח"כ ב.מואב בעצם מחזק את דברי ח"כ תמיר. אתה, ח"כ מואב, אומר שצריך לדרוש ממשרד הבריאות לעשות בדיקות יום-יומיות. ח"כ תמיר אומר, שכיון שמשרד הבריאות אינו עושה בדיקות יום-יומיות ומול חוסר הבהירות במצב הים עומד אינטרס של עשרות אלפי תושבים.

אנחנו גורמים נזק לעשרות אלפי תושבים, שהים זה הדבר היחיד שיש להם להנות בו. לא כלם נוסעים לשוודיה בקיץ.

אינני בעד רחיצה במי ביוב, מתוך הסבות שהועלו. לא יתכן, שבהסח הדעת, מתוך חוסר בדיקה, ייסגרו חופים, שבהם מותר להתרחץ.

לכן, אני רואה הגיון רב בהצעתו של ח"כ י. תמיר, שיוקם גוף מיוחד לצורך שמירה על תקינות החופים לרחצה. אשר לסמכות הגוף הזה, הדבר ייבדק. אני בהחלט בעד זה שאנו נציע את הקמת הגוף הזה, יחד עם הדרישה של ח"כ מואב, שמשרד הבריאות ימלא את חובתו.

ב. מואב : אני הצעתי, שמשרד הבריאות יעשה בדיקות יום-יומיות כדי לאתר את מקורות הזיהום בבת-ים. הם טענו שאין להם תקציב לבדיקות כאלה.

א. גיבלבר : אני כדעה של ח"כ מואב, מפני שאחרי ששמעתי את מר ולקר, ראש עיריית בת-ים, אני מבין, שהרשויות המקומיות יטענו שאמנם מזוהם אבל צריך לתת לאנשים להתרחץ בתופים. אם יימצא פתרון בוועדת-המשנה בראשות ח"כ י. תמיר ולוחלש ויטובם, אין מוצא אחר מאשר להתבסס על הממצאים של משרד הבריאות ביחס למקומות שם המים מזוהמים - וזאת על פי קביעה של משרד הבריאות וזה לא שיקול דעת פוליטי - אז מומחי משרד הבריאות יצאו לשטח ויאמרו שבמקומות אלה ~~ואלה~~ אסור להתרחץ. אז, צריכים לסגור את החופים האלה. אם צריך להיות שיקול-דעת ממה עלולים למות יותר - אני חושב, שתמיד ימותו יותר מאפידמיה מאשר מאסונות טביעה.

צריך שתהיה סנקציה במקום שזה מסוכן. אז, יחשבו אין לשהר ולא להזרים ביוב. ברגע שמתרחצים ולא סוגרים את החוף, הזיהום יימשך עוד שנים ולא ידאגו לטיהור המים.

ד. הרבין : אני חושב, שאנחנו לא ממשלה ואיננו יכולים להגיד בכל כמה זמן צריך לעשות בדיקה. איננו יכולים לקבוע בכל כמה ימים יעשו בדיקות, האם מדי יום או מדי שבוע. איננו יכולים לקבוע אם צריך לסגור את החוף ביום רביעי או שני, כיון שאז מצאו יותר אחוזים של חיידקים. בשביל זה יש מוסדות.

אני היתי פעם חבר בוועדת החופים, והיתה בוועדה זאת נציגות של המועצות האזוריות. בוועדה זאת ישבו אנשי משרד הפנים, משרד הבריאות, מגן דוד אדום, אנשי משרה ואנשי תיירות. זאת היתה ועדה בראשות מי שהיה סמנכ"ל משרד הפנים, ל. גרי. הוועדה הזאת פעלה יפה מאד בעניני בטיחות, ביקרה בחופים, פיקחה עליהם, והיתה חלוקת גביעים למצילים ולחופים שלא היה בהם אסון.

נראה לי, שבקבות הצעת ח"כ י. תמיר, צריך להטיל את המשימה שהוא מציע, על ועדה זאת. אני מציע שעל הוועדה הזאת תוטל גם הבטיחות הבריאותית. אני מציע, שאנו נמליץ, שתינתן לוועדה הזאת האפשרות להרחיב סמכויותיה גם בתחום ביטוח הבריאות. זאת ועדה בין-משרדית. הפועלת ליד משרד הפנים, אבל יש בה נציגות רחבה, והרכבה מגוונת. אני היתי בוועדה הזאת נציג המועצות האזוריות, ויש חופים רבים במועצות האזוריות. יש בוועדה הזאת גם נציג של עיריית תל-אביב ועיריית חיפה.

המסקנה היא, שיש לקחת את הרעיון שהציע ח"כ י. תמיר ולהציע אותו לוועדה הבין-משרדית הזאת, ואז יהיו לה שני נושאים לעסוק בהם ולא נושא אחד בלבד.

י. תמיר : הרעיון הועלה מפני שהמצב הקיים לא היה תקין, כיון שרשויות המקומיות לא עמדו בהוראות כפי שזה משתמע מן ההוראות שיוצאו מלמעלה. זאת היתה הסבה. זה לא רק ענין של בת-ים. היו בעבר אותן תופעות בתל-אביב. זה לא עוד ענין של בת-ים בלבד. ההתמקדות בדיון היתה בבת-ים.

בגוף הזה או בוועדה הזאת, יהיה נציג של משרד הפנים, נציג של משרד הבריאות ונציג של השלטון המקומי, שהוא לא רק שותף, אלא גם אינטרסנט הצריך לבצע את הדברים. הם יעברו על הממצאים של משרד הבריאות וסקבלו את הסמכויות ממשרד הפנים. איש לא יחלוק על כך, שחופי רחצה הם בתחום תפקידם הספציפי של השלטון המקומי בכל מצב שהוא. כפי שזה נעשה היום, למעשה השלטון המקומי מחוץ לענין; מודיעים לו לסגור או לפתוח. לדעתי, צריך לשתף את השלטון המקומי בוועדה זאת.

ההרכב בוועדה יהיה על בסיס של נציג אחד למשרד הפנים, אחד למשרד הבריאות ואחד לשלטון המקומי. אם יהיו יותר נציגים - שוב באותו יחס לכל אחד מהמרכיבים של הוועדה. אבל, היו"ר יהיה איש משרד הפנים.

אנחנו לא יכולים להכנס לפרטים איפה יש צינור ואיפה יש סיבות לקילקול משאבה, או קילקול זה ואחר, או יום אחד יש גלים סוערים וכו'. זה לא יתכן.

הויכוח בוועדה, הוכיח את חוסר התאום הבין-משרדי ובין-מינהלי. לוא היו, משרד הפנים ומשרד הבריאות, נוטלים יוזמה והולכים בדרך שמציע ח"כ ב.מאב - זה היה בסדר. אבל, כיון שהמצב הוא שונה, לכן אני מציע את הצעתי.

להצעת ח"כ קורן אינני מתנגד. אין צורך להרבות בוועדות. אם יש גוף בראשות איש משרד הפנים, שהוא עוסק בענין בטיחות בחופים - היא תעסוק גם בענין זה. על כל פנים, ההכרעה צריכה להיות בידי שלושה הגופים. מגן דוד אדום יכול להיות בוועדה, והמטרה יכולה להיות בוועדה, אבל ההחלטה צריכה להיות ע"י נציג משרד הפנים, נציג משרד הבריאות ונציג השלטון המקומי.

א. יריב: נראים לי דבריו של ח"כ ב.צ.קשת. יש חוק - צריך להפעיל אותו. עם זאת, אני בעד וועדה. אם יש ועדה קיימת - אני בעד זה שבטיל עליה את האחריות לנושא. אם צריך, בהרכב שלה, לחול שינוי, צריך להציע הרכב שיותאם לטפל בנושא הזה. לא חסרות לנו ועדות ממשלתיות. אני חושב, שכך אפשר יהיה לתת את המשקל המתאים. נראית לי הוועדה בראשות משרד הפנים, ואני חושב, שזאת ועדה שתוכל לטפל בזה.

היו"ר י. ארידור: אני מבין, שיש הסכמה שהוועדה תניח המלצות בינים בנושא הזה:

1. יש לדאוג לביצוע הוראות משרד הפנים בדבר סגירת חופים, שהוגדרו ע"י משרד הבריאות, כמזוהמים.

ב. מאב: אני מצטרף להצעה כפי שהעלה ח"כ א. יריב, ז"א הוא מאמץ את הצעת ח"כ י. תמיר, אבל מצדה והגוף הקיים היום האחראי לבטיחות החופים איננו כולל גם את נציגי הרשויות המקומיות - יש להרחיב את הוועדה הקימת היום, שתיכלול גם את נציגי הרשויות המקומיות, שבהן יש חופי רחצה, והגוף הזה יהיה אחראי על ביצוע ההחלטה.

י. תמיר: אני מציע להרחיב את שם הוועדה והיא תיקרא ועדה לבטיחות בריאותית וגהות מי רחצה.

היו"ר י. ארידור: 2. צריך להרחיב את הוועדה לבטיחות החופים באופן שתטפל גם בנושא הרחצה, ומכחינת הרכבה בנושא זה יוצגו הרשויות המקומיות הנוגעות לענין - כל רשות באותו תחום של החוף שלה.

ד. קורן: למה לא נציגי השלטון המרכזי?

היו"ר י. ארידור: זה לא ענין מרכזי.

ד. קורן : יש נציגים קבועים בוועדה, וכאשר קורה משהו בחוץ מסוים, באים אל ראש הרשות, שהוא איננו חבר הוועדה, למשל חוץ הדור, חברי הוועדה מדברים עם ראש הרשות על הבעיות בחוץ שבשטח שיפוטה של הרשות המקומית.

היו"ר י. ארידור: לדעתי, הוא צריך להיות בוועדה, או שהוא ישלח נציג. להמלצה מס. 2 נוסף: נציגי הרשויות המקומיות יצורפו לוועדה אד-הוק לענין החוץ שלהן.

ב. מואב: אני מציע הצעה - וזה השתמע מדברי נ. כהן ממשרד הבריאות, שאמר שאין להם תקציב לעשות עוד בדיקות - אנחנו רוצים שחוץ הריבירה יהיה פתוח ולא סגור. אנחנו ראינו, שבחוץ בוגרשוב ההחלטה התהפכה פעבור שבוע.

אני מציע, שהבדיקות תהינה כאלה שאפשר יהיה עוד בקיץ הזה לפתוח את החופים האלה. לכן, אנו דורשים ממשרד הבריאות להגביר את מערך הבדיקות שלו בחופים האסורים לרחצה. אני מציע, שזאת תהיה החלטה. ואז, נ. כהן יוכל לערוך יותר בדיקות.

היו"ר י. ארידור: 3. אנו ממליצים, שמשרד הבריאות יגביר את מערך הבדיקות. הפטרה של המלצה זאת היא, כדי שאפשר יהיה לדאוג לפתיחתם של חופי הרחצה עוד בקיץ זה.

4. יתר הנושאים נדונים בוועדת-המשנה ויובחו על שלחן הכנסת בסיום עבודת ועדת-המשנה.

2. המצב במועצה המקומית מעלות

היו"ר י. ארידור: המסקנות לא יובחו על שלחן הכנסת, כי זה לא הועבר אלינו מהמליאה. אבל, המסקנות יפורסמו.

א. ורדיגר: אני הגשתי סיכום שלי.

ב. צ. קשת : אני מציע, שאנו לא נפתח בויכוח על הנושא הזה, כי הנושא לגמרי ברור. הוא ברור בכל עמדה. הצעת הסיכום, שאני שותף לה, אומרת, שעל אף העובדה שאין ועדת הפנים ששה למינני ועדות קרואות, והיא מעונינת שתהינה מועצות ועיריות נבחרות במקומות ישוב - היא הגיעה למסקנה מאד כאובה, שבמצב הענינים היום במעלות, האנשים הנמצאים היום, אינם יכולים לנהל את עניני המקום.

כאשר אני אומר "האנשים הנמצאים היום", אינני מתכוון דוקא לאנשים הנמצאים בהנהלת המועצה, אלא החברים במועצה המקומית בפעלות כלם יחד וכל אחד בצפרד. זה מאד לא נעים. יתכן שמחר יוכלו לנהל יותר טוב. אבל, היום הם אינם מסוגלים לנהל.

למסקנה זאת הגענו, הן על סמך ידע אישי והן על סמך מה ששמענו מנציגי מעלות ומפי המשלחת ומראש המועצה הנוכחית. הזכנו אותו ושמענו אותו זמן רב.

הגענו למסקנה מצערת, וזאת לא רק מפני שלקראת האתגרים הבאים צריך שיהיה מי שינהל את עניני המקום, אלא גם את מעלות של היום, בלי פיתוח הגליל ובלוי פנינת הגליל, האנשים האלה היום אינם מסוגלים לנהל. זה על דעת רוב חברי הוועדה.

עלי לציין, שח"כ א. ורדיגר לא היה בישיבה, כאשר החליפו דעות. אבל, על סמך הבעת הדעות שהושמעו כאן, הרשינו לעצמנו להציע את הנוסח שהצענו.

היו"ר י. ארידור:

הצעת ח"כ א. ורדיגר: ועדת הפנים סבורה שיש לתת אפשרות להנהלה החדשה הנבחרת לנהל את עניני המועצה, ופונה למשרד הפנים להושיט להנהלה החדשה כל עזרה חומרית ומוסרית הדרושה לשם ניהול תקין של עניני העיירה לטובת האוכלוסייה כלה.

א. ורדיגר:

אני מצטער, שלא יכלתי להשאר בישיבה, אבל הייתי במעלות פעמיים ואני מכיר את המקום. עלי לאמר כמה דברים, אשר צר לי להגיד אותם, אבל זאת עושה: מי שניהל את המועצה המקומית בפגע קשות במלחמת יום הכפורים. זה השפיע עליו קשות, זה השפיע על היחסים ועל המצב. עד כמה שידוע לי - וזאת שמעתי מראשי מפלגת העבודה המנהלים את הענינים המוניציפליים - אנשי מפלגת העבודה, על אף שראו את הדרדרות הענינים, קשה היה להם להכנס לאיזה שהוא עימות ישיר עם אדם, שנפגע קשות, וזאת היתה הסבה שנתנו לענינים להמשך כך במעלות.

אני חושב, שאם המצב הגיע לאן שהגיע, אין להטיל את כל האשמה על ראש המועצה, אם כי אנו יודעים שזה לא המקום היחיד שבו האנשים אינם כל כך מתאימים לניהול המקום, אבל אם יש ראש מועצה חזק, אז אפילו אם האנשים לא בדיוק יודעים איך לנהל עיר - הדברים בכל זאת מסתדרים.

מפלגתי אף פעם לא היתה שותפה ולא עמדה במרכז כלנתרזים. (א. גיבלבר: במצב של תמיכה ושל נהנים, עמדתם) כאיש הנוגע בדבר, העושה את המהפכה - לא היינו.

ובכן, קרה מה שקרה. לא התרשמתי, שראש המועצה החדש, הנבחר, הוא גאון הדור, אבל הוא גם איננו איש העולם התחתון. אני התרשמתי, שהוא אדם מתאים, והמצב שהיה במקום הוא שדחף אותו יחד עם אנשים מסוימים לשנות את המצב.

לכן, אני חושב, שהחלטה לפזר את המועצה, היא קצת חפוזת. אפשר לתת שנים למספר חדשים, לכל הפחות. אינני כותב את זה במסקנות שהגשתי, אבל אני חושב שצריכים לתת לאנשים אלה הזדמנות.

אני לא שש לכל ועדה קרואה או ממונה. אין סבה, שהמועצה הזאת, שנבחרה, לא תנסה לנהל את הענינים, ונראה את המצב אחרי מספר חדשים.

י. תמיר:

אני תומך בסיכום המוצע ע"י ח"כ קשת וגיבלבר. אני מבקש להכניס תיקון: בפסקה שניה נאמר "אין ועדת הפנים ששה... לפיזור מועצה מקומית נבחרת...". אין צורך לחזור על זאת לאחר שאמרנו זאת בחלק הראשון. לכן, אני מבקש לדלג על שלוש השורות הראשונות עד "הגיעה למסקנה...". ופה אני מציע לכתוב: "הגיעה למסקנה, שאין מנוס מפיזור המועצה המקומית ומינוי ועדה קרואה בהקדם, שתנהל את עניני המקום עד שתתקיימה בחירות חדשות". ז"א, אנו מדגישים שאנו רוצים לקיים בחירות.

אני רוצה לאמר לח"כ ורדיגר: אנחנו הגענו למצב כזה, שלאחר עשרות שנים של שלטון מקומי, לא יתכן יותר לסבול הפיכות חצר מכל צד שהוא. יותר אין מקום להפיכות חצר.

א. גיבלבר:

אני רוצה לאמר לח"כ ורדיגר - וח"כ קורן שותף לדעתי - שאפשר היה להמשיך באותה מועצה ובאותה הנהלה, עם א. בן-יעקב בראש, או עם בכבוט בראש, עד סוף הקדנציה. בידינו היה הדבר, ורק מפני שאנו טיפלנו בעניני מעלות, בפיתוחה, אחרי 25 שנים אומללות, כאשר עברו שם 30,000 איש ונשארו רק 3,500, לכן אמרנו: מספיק. צריך שתהיה ועדה קרואה.

אמרנו לבן- עקוב שהוא צריך לבקש שתהיה ועדת קרואה.
הוא ביקש לצאת לחופש, ואזי בכבוש לא קיבל את מרות המפלגה ולא את השיכנוע שלנו כפי ששיכנענו את בן-עקב. בכבוש אמר, שהוא לא מקבל את ההצעה שרצוי שתהיה ועדה קרואה, אלא החליט שהוא יהיה ראש המועצה. אחרי זמן מה, בן יעקב אמר שהוא יכול להרכיב הנהלה בראשותו, ואמרנו לו: "לא. אתה לא והוא לא. צריך שתהיה ועדה קרואה". ברור, שצריך שתהיה ועדה קרואה, כי המצב הוא כזה שיש צורך בתנופה במקום. המקום הוא יפה, הוא מושך אנשים, ויש מאות משפחות הרוצות להתישב שם. יש אפשרות לפיתוח תעשייה. כל הדברים האלה הם סבה לכך שצריך למנות ועדה קרואה לתקופה מסוימת, אשר תכניס סדר ותפתח את המקום. אחרי זה, הם יציגו עצמם בבחירות.

יש לי מכתב של מפלגת אגודת ישראל, שמסכימים לזה. לכן, אני מתפלא, שמפני שזה קרה, ומפני שבכבוש עזב את המפלגה - וזה כלנתר - אז מתיחסים יחס שונה.

מנכ"ל משרד הפנים אמר, שהוא לא מאמין, שיצא משהו קונסטרוקטיבי מההנהלה הזאת. אמרנו למנכ"ל, שאם הוא חושש שהשופט לא יקבל את הטעון שלו, שיאמר לשופט שזו טובת המקום, ורק טובת המקום היא למנות ועדה קרואה.

אני היתי אחד משני החברים, שבהסכמת היו"ר ניסחנו את הצעת הסיכום.

ב. מואב : אינני מסכים עם נוסח המסקנות של ח"כ ורדיגר. אבל, יש לי קושי לקבל את המסקנות כפי שנוסחו ע"י ח"כ קשת וח"כ גיבלבר. ח"כ קורן וח"כ גיבלבר מכירים את המקום. אני לא מכיר את מעלות. אף פעם לא בדקתי את המצב של המועצה המקומית שם. אני רואה חיוב רב בזה, שחברי-כנסת הגרים באזור בצפון יוזמים פעולה ומשתתפים בכל החלטה חשובה הקשורה בפיתוח המקום.

הקושי שלי הוא, שהוועדה כוועדה לא ביקרה במעלות. באו אל הוועדה נציגים שהו קבוצה של מפגינים, שבאו למטרה מסוימת. אדם בודד אחד נכנס לאולם. אמרתי לו שהוא צריך לבוא עם נציגים ולא לבד.

אני חושב, שאנחנו לא יכולים - למרות שיש כאן חברי ועדה המכירים היטב את המקום, אני חושב שכוועדה אנחנו לא יכולים לקבל החלטות כל כך פסקניות בלי לבקר במקום, למרות שאני בלב שלם - אחרי ששמעתי את מנכ"ל משרד הפנים - אני מאמין שהמועצה המקומית במעלות אינה יכולה למלא את תפקידה כהלכה.

השאלה שלי היא לא מי האנשים המנהלים את המקום, אלא מה טיב השרותים הניתנים לציבור. אנחנו לא יודעים מה אפשר לעשות ע"י ועדה קרואה ואשר לא נעשה ע"י המועצה המקומית. אני לא ארגיש נוח לקבל החלטה כל כך פסקנית בלי לבקר במקום.

ב.צ.קשת : אלה וגם אלה אמרו שהמצב רע מאד. אין חילוקי דעות על כך שהמצב רע. רק בוכביש אמר שהמצב תקין.

ב. מואב : אני מציע לא לקבל החלטות ולהסיק מסקנות, היוסן, אלא קדם לבקר במקום. לחילופין, אני מציע, עד להחלטה של הוועדה, שהמצב ייבדק תוך שלושה חדשים, ואז נאמר, אם נשתכנע שההנהלה הזאת לא עשתה צעדים לשיפור מיוחד - אנו בעד הקמת ועדה קרואה.

אם אשתכנע מהביקור במקום - אני חותם על ההצעה שהוצעה ע"י ח"כ קשת וח"כ גיבלבר.

א. יריב : במקרה, את ענין מעלות, אני מכיר די טוב. אני מתרשם, שהמצב הוא רע מצד אחד, ומצד שני יש סכנה שאם המצב הזה יימשך, יפסיד המקום פרויקטים של אנשים המוכנים לבוא למקום. גם אם ניתנים המשאבים להקמת הפרויקטים, אין לאנשי המקום הכח להרים דברים לפיתוח המקום.

משרד החינוך הגיע למסקנה שאין מקום לבנות יותר בתי-ספר תיכנוניים מקיפים בכמה עיירות, כי אין בכחן להרים את הנושא הזה.

לכן, אני בעד הסיכום המוצע ע"י ח"כ קשת וגיבלבר, בתוספת התיקון המוצע ע"י תמיר, שהוועדה הקרואה תנהל את המקום עד הבחירות.

חשוב שבענין זה תהיה תמימות-דעים של חברי הוועדה, עד כמה שאפשר שתקיף יותר חברים מבין חברי הוועדה, כי החשש שייראה כאילו יש חשבונות מפלגתיים, יהיה חשש גדול. אם יש בוועדה חבר אחד או שנים האומרים שיש לתת הזדמנות לחברי הוועדה לבקר במקום ולהתרשם, וזה יכול לדחות את המסקנות של הוועדה לעוד שבוע - אני בעד זה שניתן עוד שבוע זמן ותינתן אפשרות לצאת למקום.

ד. קורן :

אני מתנגד לזה שהוועדה תבקר במעלות, כי אני חושב, שפה היה מקרה של כלנתריזם. לבקר במקום ולתת הכרה כזאת בכלנתריזם - יש בזה טעם לפגם. לעשות מחווה כזאת כלפי הכלנתר הנוכחי - זה לא צודק ולא נראה לי שוועדת הפנים תעשה זאת.

במעלות יש בעיה חברתית קשה. יש שם תיחכול רב. דובר כאן על מצבו של בן-יעקוב, על זה שבנו נהרג והוא לא תיפקד טוב בגלל זה. הציעו, בזמנו, שיבוא מנכ"ל שיעזור לעשות סדר במועצה המקומית, כי בן יעקוב המשיך לפעול במישור של הממשל כדי להשיג אמצעים ודברים טובים. אני הצעתי, עוד לפני שנתיים, שתהיה שם ועדה קרואה. ענו לי שצריך לעשות עוד נסיון. ובכן, נעשה נסיון. בוכבוט רצה להפעיל את בן-יעקוב וזה הובא למפלגת העבודה, והוא נבחר, וההדחה לא התקבלה. ז"ס, מה שעשה בוכבוט אינו נשען על שום דבר בוכבוט הוא לא נציג העם, אלא איש שעשה איזה הסדר וקומבינציה. אין לו תמיכה בציבור הרחב.

מכל מקום, המסקנה שלנו בהחלט צריכה להיות שיש למנות ועדה קרואה שתנהל את מעלות. מצד שני, היתי מוחק כמה מלים מהסיכום. אני מסכים למלים "לאור הקפאון" את ענין הקפאון היתי מוחק.

אני מציע שייאמר: "לאור המצב החברתי ובהתחשב בכך שלמעלות בעתיד אפשרויות פיתוח...". אני לא עוסק בעבר. אני מדבר על העתיד. אני מציע שייאמר: "לאור המצב החברתי והצורך בפיתוח במקום", כי זה מה שחשוב.

היו"ר י. ארידור :

שמעתי חלק מהדיונים בנושא מעלות. שמעתי את בוכבוט. אם ראש המועצה, כאשר הופיע בפני חברי ועדת הפנים, שיכנע שצריך לפזר את המועצה - אין צורך, לדעתי, בשום נימוק נוסף. הנימוקים ששיכנעו אותי, זה הודעה כפולה שלו: 1. שהוא היה ממלא-מקום של ראש המועצה במשך שנים, ז"א הוא היה שותף למצב הנוכחי. 2. הוא מודיע שיש כספים בסכום של $3/4$ מליון ל"י או מליון ל"י של "עמידר", שלא נוצלו, וגם אין לו תכנית לצל את הסכום הזה. אם זה כך, קשה לדחות את הקמת הוועדה הקרואה.

להקים ועדה קרואה שלושה חדשים לפני הבחירות, זה לא עיתוי נכון, כי היא לא תספיק לעשות דבר. אם היא תמונה עכשו, יש לפנייה שנה והיא יכולה לפעול ובלי ספק להצמיד את המקום קדימה. אם ניתן את ההזדמנות הזאת לוועדה קרואה, וניתן גיבוי למשרד הפנים בענין זה - אנחנו יכולים ממש להציל את המקום. בעוד שנה תהינה בחירות, ואז גם אותם הנבחרים יוכלו לפעול על בסיס שונה, כי תובח תשתית יותר טובה.

אם ראש המועצה מתאר עובדות, שמתוכן ניתן להסיק שהוא לא יכול לפעול והמועצה לא יכולה לפעול - אינני רואה מקום לכך שהוועדה תבקר במעלות.

לכן, אני תומך בהצעת ח"כ קשת וגייבלבר, בצרוף ההערה של ח"כ תמיר וח"כ יריב לגבי הבחירות.

אני חושב, שצריך לשמור על העיקרון, שוועדת הפנים אינה ששה לכך שתינקט פעולה לגבי המועצה המקומית. היתי אומר: "לאור המצב והצורך בפיתוח המקום, צריך להמליץ על פיזור המועצה ומינוי ועדה קרואה."

י. בארי : ברצוני לאמר לח"כ ורדיגר ולח"כ קורן: ענין הכלנתריזם ומהפכות החצר אינם ענין לפיזור מועצה. (ד. קורן: אמרתי, שזה לא ענין לביקור במקום) צדק היועץ המשפטי של משרד הפנים, מר שפט, כשאמר שאם יבואו לבית המשפט העליון ויגידו שפיזרו מועצה בשל מהפכת חצר - בית המשפט יבטל את זה.

השאלה היחידה הרלבנטית לענין, ובהסתמך בה יכול השר להחליט על פיזור מועצה, היא השאלה אם מסוגלת המועצה או אינה מסוגלת לנהל ולמלא את תפקידה. אילו חלו מהפכות חצר פעמיים בשבוע אבל המועצה יכולה למלא את תפקידה - אין מקום ואין עילה לפיזור המועצה.

לכן, טוב עשו ח"כ קשת וגייבלבר, שלא הזכירו כאן את ענין מהפכת החצר. יכול מישהו לאמר, שכיון שהיו מהפכות חצר, המועצה אינה יכולה למלא את תפקידה. שמענו את מנכ"ל משרד הפנים ואת היועץ המשפטי של משרד הפנים, והם אמרו שהמועצה לא מילאה ואינה ממלאה את תפקידה, וגם לא תמלא את תפקידה. זאת העילה לפיזור המועצה. לכן, אני מצטרף להמלצות שהוצעו ע"י ח"כ קשת וגייבלבר. אני מציע לח"כ ורדיגר להצטרף להצעה זאת.

ב.צ. קשת: בענין כלנתריזם, דעתו של ח"כ ורדיגר בדיוק כמו דעתי. שנינו סולדים מהדבר הזה. בקשר לביקור במקום, לדעתי הביקור שלנו במקום יחייב הפגנות פרועות כמו שהיו לפני מספר שנים ואולי אף יותר גרוע מזה, וכך נוכחות הטלביזיה ושידור רדיו ומכות וכו'. לכן, אינני יודע מה, ידידי ח"כ מואב, נוכל ללמוד על השרותים אשר מגישה המועצה. אינני רוצה להזמין הפגנות. לא נוכל ללמוד שום דבר מהביקור במקום. מה עוד, שכל הצדדים אמרו שהמצב רע. השאלה אם אתה מאמין שבוכבוט מסוגל למלא מה שהוא הבטיח. לכן, אני מציע לא לערוך את הביקור במעלות.

ההצעה לתת שלושה חדשים הזדמנות, לדעתי זה לא רציני. אי אפשר לתת הזדמנות של שלושה חדשים ואי אפשר לעשות שום דבר בשלושה חדשים. הפילו הממונה על הוועדה הקרואה זקוק ליותר מחצי שנה כדי לעשות משהו, והוא יודע לנהל ענינים.

היו"ר י. ארידור: אני מבין, שיש פניה של ח"כ א. יריב, שיתקבל, אם אפשר, סיכום פה אחד. אולי ח"כ מואב מוותר על ההצעה של ביקור במקום. אולי לאור זה תוכל הוועדה להתאחד - כמובן ח"כ ורדיגר מציע את הצעתו - אך יתר חברי הוועדה יוכלו להתאחד על ההצעה שסוכמה ע"י ח"כ קשת וגייבלבר, עם התיקונים שהוצעו.

ב. מואב: אני מבקש לא להחפז בהחלטה, במיוחד כשהפרוצדורה שנקטנו בענין הזה לא היתה תקינה. אנחנו קיבלנו נציגים של מפגינים. זאת לא היתה ישיבת הוועדה, כשהם נתקבלו. אחר כך קיבלנו את יו"ר המועצה, וגם זה לא בישיבה של הוועדה. גם לא היו פרוטוקולים של הדברים.

אני מבקש שהות לדחות את ההחלטה. לא הזמינו את נציגי המקום הנה כדי לשמוע אותם. אחרי ששמעתי את בוכבוט בישיבה לא של הוועדה אלא בישיבה פרטית, הגעתי למסקנה, שאנו צריכים לבדוק את הענין.

אם מקבלים כאן את הצעת ח"כ קשת וגיבלבר, אני מסתייג: או שהוועדה תשמע את הנציגים של מעלות בצורה מסודרת, או נקיים ביקור במקום. אם לדעתכם הביקור יגרום נזקים - אני מוותר על הביקור במקום, אבל אני רוצה שנשמע את הנציגים, כדי שהוועדה תבדוק את המצב בצורה יותר יסודית.

היו"ר י. ארידור: אם כן, ירדה ההצעה לביקור במקום.

הבעיה היא מה ההתרשמות של הוועדה מניתוח העניין, ולא דוקא הפרוטוקולים כאן חשובים. אם נשמע אותם עוד פעם בישיבה של הוועדה, זה רק עניין של ישיבה שיירשם בה פרוטוקול, אבל אותם הדברים יישמעו.

בשבילי, אם הצד המעונים ביותר בהמשך פעולתה של המועצה המקומית, הסביר כפי שהסביר את המצב - זה הספיק לי כדי להבין, שאין מקום למועצה המקומית שתמשיך לכהן.

יש הצעה של ח"כ ב. מואב לדחות את ההחלטה לישיבה

אחרת.

ה צ ב ע ה: הצעת ח"כ ב. מואב נדחתה.

ב. מואב: במדה ומתקבלת הצעה אחרת, אני רוצה שתהיה הצעת מיעוט שלי.

היו"ר י. ארידור: יש הצעה של ח"כ א. ורדיגר, ויש הצעה שהציעו שני חברי הוועדה ח"כ קשת וח"כ גיבלבר.

ה צ ב ע ה: בעד הצעת ח"כ א. ורדיגר - 1
בעד הצעת ח"כ קשת וגיבלבר - 7

ה ת ק ב ל ה הצעת ח"כ קשת וח"כ גיבלבר.

ב. מואב: הצעתי היא: אני מסתייג מההחלטה, כיון שהוועדה לא שמעה את נציגי המקום לפני קבלת ההחלטה.

הצעת ח"כ קשת וח"כ גיבלבר, כפי שהתקבלה:

ועדת הפנים שמעה את משלחת תושבי מעלות ונפגשה עם נציגים ממרכזי המפלגות המרכיבות את המועצה המקומית ועם ראש המועצה הנוכחי. כמו כן, שמעה הוועדה הסברים מפי מנכ"ל משרד הפנים והיועץ המשפטי של משרדו. לאור המצב במעלות והצורך בפיתוח במקום, ובהתחשב בכל שלמעלות נועד אחד התפקידים המרכזיים בפיתוח הגליל, אין ועדת הפנים סבורה שהמועצה הנוכחית בכל הרכב שהוא של הנהלתה, תהיה מסוגלת לפעול ולתפקד כמתחייב מן המשימות האמורות.

אין ועדת הפנים ששה, שמשרד הפנים ינקוט פעולה לפיזור מועצה מקומית נבחרת ומינוי ועדה קרואה תחתיה. אך, לאור המציאות הקיימת במעלות, ונוכח העובדה שגם אלה העומדים כיום בראשות המועצה היו שותפים בניהולה בעבר, הגיעה למסקנה שאין מנוס מפיזור המועצה המקומית ומינוי ועדה קרואה בהקדם, שתנהל את עניני המקום עד שתתקיימה בחירות.

הישיבה ננעלה בשעה 10.00